

Adolesan Hastada Bronşektazinin Ender Bir Nedeni Olarak Vasküler Ring

Vascular Ring as a Rare Cause of Bronchiectasis in an Adolescent Patient

Olgu Sunumu
Case Report

Tuba Tuncel[®], Özlem Sancaklı[®], Ulaş Karadaş[®], Mehmet Bozkurt[®], Baran Uğurlu[®]
Emine Ece Özdoğru[®]

Öz

Vasküler ringler, trakea ve/veya özofagus basısına neden olan arkus aortanın konjenital anomalileridir. Vasküler ringlerin neden olduğu trakea basısı stridor, tekrarlayan akciğer infeksiyonları, kronik öksürük ve hişilti, özofagus basısı ise disfaji, beslenme zorlukları ve kusmaya neden olmaktadır. Bronşektazi, bronşial yapıda dilatasyon ve distorsiyon ile seyreden ve kronik akciğer hastalığına yol açan bir yapısal bozukluktur. Bronşektazinin en sık nedenleri kistik fibrozis ve geçirilmiş akciğer infeksiyonları iken konjenital anomaliler ender rastlanan nedenler arasındadır. Bu makalede, bronşektazisi olan ve vasküler ring tanısı alan bir olgu sunuldu.

On yedi yaşında kız hasta, sürekli balgamlı öksürük yakınması ile başvurdu. Hastanın sütçocukluğu döneminden itibaren akciğer infeksiyonları olduğu öğrenildi. Hastanın çekilen Toraks BT'sinde sağ akciğer üst lob ve orta lobda ve sol akciğer alt lobda bronşektazi, özofagus ve trakeanın posteriorunda sağa doğru ilerleyen aberan subklavyen arter görüldü. Bronşektazinin diğer nedenleri açısından yapılan tetkikleri normal olan hasta vasküler ring nedeniyle opere edildi.

Hasta, bronşektazinin ender bir nedeni olan konjenital anomalisi olması ve adolesan dönemde tanı alması nedeniyle ilginç bulunarak sunuldu.

Anahtar kelimeler: Adolesan, bronşektazi, vasküler ring

ABSTRACT

Vascular rings are congenital anomalies of the aortic arch that can cause compression of the trachea and/or esophagus. The compression of the trachea can cause stridor, recurrent respiratory infections, chronic cough/wheezing, the compression of the esophagus can cause dysphagia, feeding difficulties and/or vomiting. Bronchiectasis is a structural disorder that progresses with bronchial dilatation and distortion and causes chronic lung disease. While the most common causes of bronchiectasis are cystic fibrosis and lung infections, congenital anomalies are rare.

A 17-year-old girl admitted with a complaint of persistent cough with sputum. It was learned that the patient had recurrent lung infections since infancy. Computed tomography of thorax revealed that bronchiectasis is at upper and middle lobes of the right lung and lower lobe of the left lung and the aberrant subclavian artery the right in the posterior of the esophagus and the trachea. The diagnostic investigations, which for the other causes of bronchiectasis, were normal and, she was operated for a vascular ring.

The patient is presented as interesting because it has a congenital anomaly, which is a rare cause of bronchiectasis and is diagnosed in the adolescent period.

Keywords: Adolescent, bronchiectasis, vascular ring

GİRİş

Vasküler ringler, trakea ve/veya özofagus basısına neden olan arkus aortanın konjenital anomalileridir. Konjenital kalp hastalıklarının yaklaşık %1-3'ünü oluş-

turmakla birlikte, gerçek sıklığı bilinmemektedir^(1,2). En sık rastlanan formları sağ arkus aorta aberan sol subklavyen arter ve çift arkus aortadır⁽³⁾. Vasküler ringlerin neden olduğu trakea basısı, stridor, yineleyen akciğer infeksiyonları,

Received/Geliş: 30.04.2020

Accepted/Kabul: 30.05.2020

Published Online: 18.08.2021

Tuba Tuncel

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı,
Çocuk Alerji-İmmunoloji Bilim Dalı,
İzmir - Türkiye
✉ ttuncel@yahoo.com.tr
ORCID: 0000-0002-9377-6750

Ö. Sancaklı 0000-0003-2489-4021

U. Karadas 0000-0003-0789-9736

E.E. Ozdogru 0000-0001-5968-1769

İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Çocuk Klinikleri,
İzmir, Türkiye

M. Bozkurt 0000-0002-5075-8325

İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Radyoloji Kliniği,
İzmir, Türkiye

B. Uğurlu 0000-0002-3588-8383

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Kalp Damar Cerrahisi
Ana Bilim Dalı,
İzmir, Türkiye

Cite as: Tuncel T, Sancaklı Ö, Karadas U, Bozkurt M, Uğurlu B, Ozdogru EE. Adolesan hastada bronşektazinin nadir bir nedeni olarak vasküler ring. Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi. 2021;31(2):283-7.

© Telif hakkı T.C. Sağlık Bakanlığı İzmir Tepecik Eğit. ve Araşt. Hastanesi. Logos Tıp Yayıncılık tarafından yayınlanmaktadır. Bu dergide yayınlanan bütün makaleler Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

© Copyright Association of Publication of the T.C. Ministry of Health İzmir Tepecik Education and Research Hospital. This journal published by Logos Medical Publishing.

Licensed by Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

kronik öksürük ve hışıltı, özefagus basısı ise disfaji, beslenme zorlukları ve kusmaya neden olmaktadır. Ancak, özellikle inkomplet vasküler ringler asemptomatik olabilmektedir. Hastaların büyük çoğunluğunda semptomlar çocukluk çağında başlamakla birlikte, erişkin dönemde semptom veren veya o döneme kadar tanı alamayan olgular da bildirilmiştir (2,4,5).

Bronřektazi, bronşial yapıda dilatasyon ve distorsiyon ile seyreden ve kronik akciğer hastalığına yol ačan bir yapısal bozukluktur. Geliřmiř ölkelerde en sık bronşektazi nedeni kistik fibrozis iken gelişmekte olan ölkelerde geçirilmiş infeksiyonlardır (6,7). Konjenital hava yolu anomalilerinin bronşektaziye neden olabileceği bildirilmekle birlikte, geniş serilerde oldukça ender bir neden olduğu görölmektedir (7,8).

Burada, adolesan dönemde bronşektazi etiyolojisi araştırılırken tanı alan bir vasküler ring olgusu sunulmuştur.

OLGU

On yedi yaşında kız olgu, öksürük ve balgam çıkarma yakınması ile başvurdu. Hastanın bebeklik döneminden itibaren akciğer infeksiyonu nedeniyle sık sık tedavi aldığı, ancak hiç tetkik edilmediği, zekâ geriliği nedeniyle kısa bir süre özel eğitim aldığı, ancak sonrasında devam etmediği öğrenildi.

Hastanın fizik muayenesinde; boy: 151 cm (3p altında), ağırlık: 56 kg (25-50p), KB: 110/65mmHg, KTA: 84/dk., SS:12/dk., VI: 36,7 °C idi. Akciğer oskültasyonunda bilateral ince raller ve ronküsler duyuldu. Hasta mental retarde görünümde idi ve ağzından sürekli salya aktığı gözlemlendi. Diğer sistem bakılarında patolojik bulgu saptanmadı.

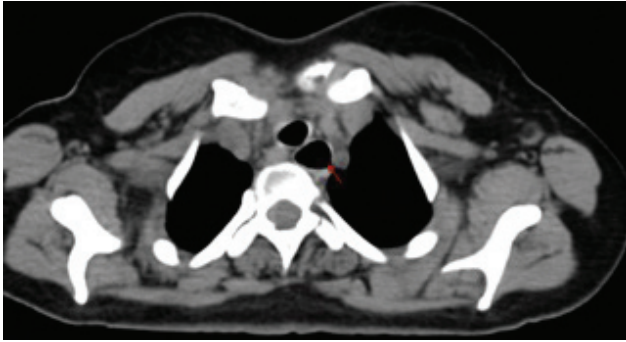
Tam kan sayımı ve akut faz belirteçleri normal olan hastanın çekilen akciğer grafisinde sağ parakardiyak alanda atelektazi, bilateral parakardiyak infiltrasyon saptandı. Toraks BT'sinde sağ akciğer üst lob posterior segmentte silendirik bronşektaziler ve subsegmental atelektazi, sağ akciğer orta lobda belirgin volüm kaybına neden olan atelektatik değişiklikler ve bronşektaziler, sol akciğer alt lobda minimal peribronşial kalınlaşma ve bronşektatik değişiklikler.

volüm kaybına neden olan atelektatik değişiklikler ve bronşektaziler, sol akciğer alt lobda minimal peribronşial kalınlaşma ve bronşektatik değişiklikler saptandı (Resim 1-3). Özefagusun normalden çok geniş olduğu gözlemlendi (Resim 4). Özefagus ve trakeanın

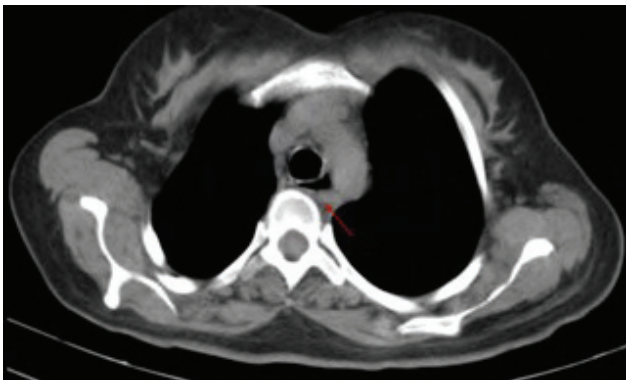

Resim 1-2-3. Toraks BT parankim penceresi görüntülerinde sağ akciğer üst lob posterior segmentte silendirik bronşektaziler ve subsegmental atelektazi, sağ akciğer orta lobda belirgin volüm kaybına neden olan atelektatik değişiklikler ve bronşektaziler, sol akciğer alt lobda minimal peribronşial kalınlaşma ve bronşektatik değişiklikler.

posteriorunda sağa doğru ilerleyen aberan subklavyen arter görüldü (Resim 5). Hastada bronşektazinin etiyolojik nedenleri açısından yapılan diğer incelemelerde, ter testi, immunolojik değerlendirme normal bulundu. Ekokardiyografide mitral valv prolapsusu dışında patolojik bulgu saptanmadı. Hastanın klinik bulgularının vasküler ringe bağlı gelişen özefagus basısı ve kronik aspirasyona sekonder tekrarlayan akciğer infeksiyonlarına bağlı olabileceği düşünüldü. Tanıyı kesinleştirmek için kardiyak MRI çekildi (Resim 6). Normal sol arkus aorta seyirli olan hastada aortanın 4. dalı olarak çıkan ve retroözefagal seyir gösteren anormal sağ subklavyen arter görüntüledi. Hastaya sol torakotomi yapıldı. Anormal sağ subklavyen arter bulunarak bağlandı ve kesildi. Üzerindeki gerilimin alınması ile birlikte arterin kendiliğinden sağ mediastene kaydığı ve özefagus üzerindeki baskının kaybolduğu görüldü. Sağ kol dolaşımı ile ilgili sorun bir sorun gözlenmedi.

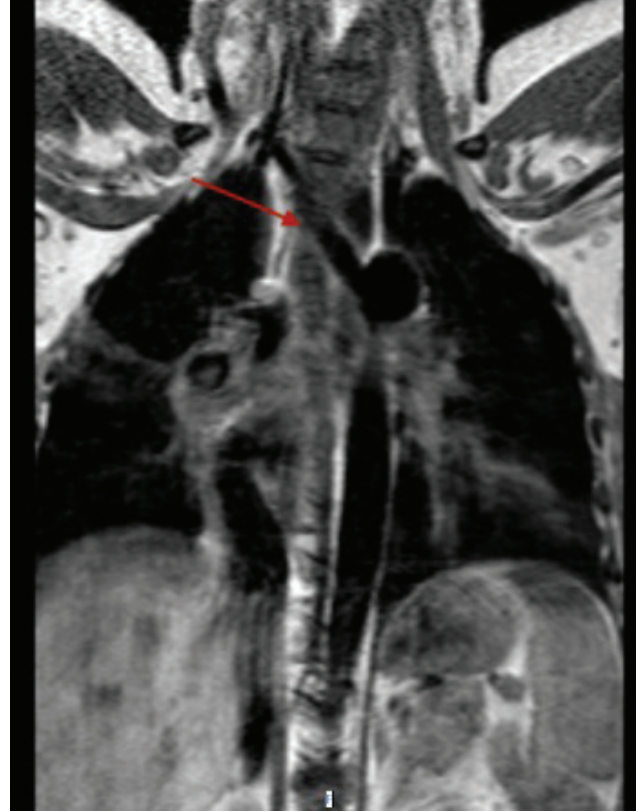

Resim 4. Toraks BT mediasten penceresi görüntülerinde genişlemiş özefagus (kırmızı ok).

Resim 5. Toraks BT mediasten penceresi görüntülerinde özefagus ve trakeanın posteriorinde sağa doğru ilerleyen aberan subklavyen arter (kırmızı ok).

Operasyon sonrasında altı aylık süre içinde iki kez bronşektazi alevlenmesi nedeniyle tedavi gereksinimi olan olgu, sonrasında erişkin yaşa ulaşması nedeniyle göğüs hastalıklarına devredildi. Hasta o dönemden sonra hastanemize başvurmadığı için takip bulguları öğrenilemedi.

Resim 6. Kardiyak MRI-Desendan aorta kökenli sağ subklavyen arter (kırmızı ok).

TARTIŞMA

Vasküler ringler, konjenital kalp hastalıkları içinde ender görülen bir grup hastalıktır ve gerçek sıklığı bilinmemektedir. Semptomlar trakea ve/veya özefagus basısına bağlı olarak görülmektedir. Başvuru anında hastalarında %70-97'sinde solunum sistemine ait semptomlar söz konusudur. Özellikle küçük yaşta hastalarda ortaya çıkan en sık bulgu stridorudur⁽⁹⁾. Büyük yaşta çocuklarda ilk başvuru semptomu olarak yineleyen akciğer infeksiyonları daha sık görülmektedir⁽¹⁰⁾. Vasküler ring nedeniyle izlenen hastaların incelendiği ülkemizden bir çalışmada, olguların %56'sında solunum sistemi semptomları,

bu hastaların %88'inde yineleyen hişilti, bronşiolit, yineleyen akciğer infeksiyonları ve stridor bildirilmiştir ⁽⁴⁾. Yirmi dđrt olguyu içeren başka bir çalışmada da en sık solunum semptomu stridor ve hişilti olarak saptanmıştır ⁽¹¹⁾. Erişkin yaşta tanı alan olgularda da %43 oranında yineleyen akciğer infeksiyonu bulunmuştur ⁽⁵⁾. Hastamızda sđrekli balgamlı öksürük öyküsü olmakla birlikte solunum sistemine ait hişilti veya stridor gibi başka bir semptom yoktu. Solunum sistemi semptomlarına olguların yaklaşık %25'inde beslenme gücülüğü ve kusma başta olmak üzere gastrointestinal sistem semptomları eşlik etmektedir ⁽⁴⁾. Hastaların %5-15'inde izole bir semptom olarak disfaji görülebilmektedir ⁽⁹⁾. Erişkin hastaların en sık semptomu %63 ile disfaji olarak bulunmuştur ⁽⁵⁾. Hastamızda gastrointestinal sistemi ilgilendiren kusma, beslenme gclğn düşündürecek disfaji yakınması yoktu. Hastamızın toraks BT'sinde özefagusun çok geniş olması özefagus basısını düşündürmekle birlikte mental retardasyonu ve konuşma kısıtlılığı nedeniyle olası bir yutma gclğn tarif edemediği ve ailenin sosyokültürel açıdan gerisi nedeniyle herhangi bir bulguyu fark edemedikleri dşnld.

Vasküler ringli hastalar genellikle sütçocukluğu döneminde semptomatik olmaktadır. Yayınlanmış çalışmalarda, ortanca tanı yaşı 4,5 ay-1,5 yaş olmakla birlikte, hastalar arasında doğar doğmaz tanı alan olgular yanında adolesan dönemde tanı alabilenler de vardır ^(4,11). Olgu sunumlarında 48 yaşında başlayan disfaji nedeniyle tetkik edilirken, vasküler ring tanısı alan bir olgu vardır ⁽¹²⁾. Literatürde erişkin yaşta tanı alarak opere olan 65 hastayı kapsayan bir çalışma da vardır ⁽⁵⁾. Hastamızın akciğer sorunları aslında sütçocukluğu döneminde başlamış, ancak bu açıdan ilk kez tetkik edildiği yaş olan 17 yaşında vasküler ring tanısı almıştı. Bu nedenle erken dönemde semptomatik olmasına rağmen geç tanı alan bir olgu olduğu dşnld.

Bronşektazi etiyolojisine bakıldığında gelişmemiş/gelişmekte olan lkelerde en sık bronşektazi nedeni geirilmış akciğer infeksiyonlarıdır ⁽⁶⁾. Bunu immun yetmezlikler, yineleyen aspirasyonlar, yabancı cisim

aspirasyonu ve primer siliyer diskinezi izlemektedir ⁽⁷⁾. Konjenital hava yolu anomalileri nadir rastlanan bronşektazi nedenlerindedir. 989 KF dışı bronşektazili çocuğun verilerinin incelendiği bir derlemede, konjenital anomali sıklığı %4 olarak bulunmuştur ⁽⁷⁾. Ülkemizden yapılan KF dışı bronşektazili 110 hastayı içeren bir çalışmada, biri konjenital bronşektazi birisi de pulmoner sekestrasyon olmak üzere 2 hastada (%1,8) bronşektazi nedeni olarak konjenital anomaliler bulunmuştur ⁽¹³⁾. Ülkemizden yapılan başka bir çalışmada, KF dışı bronşektazi olan 66 hastadan 2'sinde (%3) neden olarak konjenital anomali saptanmış ve bu hastalardan birinde vasküler ring bulunmuştur ⁽⁸⁾. Görüldüğü gibi konjenital anomaliler ve vasküler ringler ender bir bronşektazi nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Vasküler ring tanısı için öncelikle şüphe duyulması gerekmektedir. Akciğer lateral grafilerinde trakeanın anteriora doğru eğrilmesi vasküler ringden şphelendirilebilir ⁽²⁾. Baryumlu zefagus grafisi genellikle yutma sorunu olan hastalarda özefagustaki basıyı görmek amacıyla istenmektedir ^(2,4). Bronkoskopi, trakeadaki dinamik basıyı göstermek amacıyla yapılmakla birlikte, rutin kullanımı tartışmalıdır ^(2,11,14). Ekokardiyografi ile her zaman vasküler yapıların değerlendirilmesi olası olmayıp, genellikle eşlik eden kardiyak anomalileri değerlendirmek amacıyla yapılmaktadır ^(2,5,11). řu anda tanı amacıyla en çok kullanılan tetkik manyetik rezonans anjiyografi (MRA) veya kontrastlı bilgisayarlı tomografidir (BT). Bu yöntemlerle tanı konulduğu gibi operasyon için gerekli olan anatomik detayda sağlanabilir, ancak hangi tetkikin isteneceği hastaya ve hastanın izlendiği merkeze göre değişebilmektedir ^(2,5,11,14). Hastamız yineleyen akciğer infeksiyonu nedeniyle tetkik amacıyla istenen kontrastlı toraks BT incelemesi ile vasküler ring tanısını aldı. Ek kardiyak anomaliler açısından yapılan ekokardiyografi ise mitral valv prolapsusu dışında normal bulundu.

Hastamızda vasküler ringe sekonder aspirasyon olduğu, ancak gerek hastanın dile getirememesi gerekse ailenin sosyokültürel yapısı nedeniyle semptomların gözden kaçtığı, aspirasyonlara sekonder pnömoninin

tekrarlaması ile bronşektazi geliştiği düşünöldü. Hasta, bronşektazi etiyoöojisinde sık rastlanmayan bir vasküler ring olgusu olması ve adolesan dönemde tanı alması nedeniyle ilginç bulundu. Yineleyen akciğer infeksiyonu olan hastalarda alta yatan hastalığın erken tanı alması durumunda bronşektazi gelişimi engellenebilir. Bu hastaların erken dönemde tetkik edilmesi gerekliliğinin anımsatılması, her yaşta konjenital anomalilerin akılda tutulması ve özellikle semptomları dile getiremeyen hastalarda daha dikkatli olunmasının vurgulanması amacıyla sunuldu.

Çıkar Çatışması: Herhangi bir kişi veya kurumla çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Hasta Onamı: Bilgilendirilmiş olur alınmıştır.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest related to any person and/or institution.

Informed Consent: Informed consent was obtained.

KAYNAKLAR

1. Powell AJ, Mandell VS. Vascular rings and slings. In: Nadas' Pediatric Cardiology, 2nd, Kean JF, Lock JE, Fyler DC (Eds), Saunders Elsevier, Philadelphia 2006. p.811. [\[CrossRef\]](#)
2. Licari A, Manca E, Rispoli GA, Mannarino S, Pelizzo G, Marseglia GL. Congenital vascular rings: a clinical challenge for the pediatrician. *Pediatr Pulmonol.* 2015;50:511-24. [\[CrossRef\]](#)
3. Evans WN, Acherman RJ, Ciccolo ML, et al. Vascular Ring Diagnosis and Management: Notable Trends Over 25 Years. *World J Pediatr Congenit Heart Surg.* 2016;7:717-20. [\[CrossRef\]](#)
4. Kir M, Saylam GS, Karadas U, et al. Vascular rings: Presentation, imaging strategies, treatment, and outcome. *Pediatr Cardiol.* 2012;33:607-17. [\[CrossRef\]](#)
5. Saran N, Dearani J, Said S, et al. Vascular Rings in Adults: Outcome of Surgical Management. *Ann Thorac Surg.* 2019;108:1217-27. [\[CrossRef\]](#)
6. Li AM, Sonnappa S, Lex C, et al. Non-CF bronchiectasis: Does knowing the aetiology lead to changes in management? *Eur Respir J.* 2005;26:8-14. [\[CrossRef\]](#)
7. Brower KS, Del Vecchio MT, Aronoff SC. The etiologies of non-CF bronchiectasis in childhood: a systematic review of 989 subjects. *BMC Pediatr.* 2014;14:4. [\[CrossRef\]](#)
8. Babayigit A, Olmez D, Uzuner N, Cakmakci H, Tuncel T, Karaman O. A neglected problem of developing countries: Noncystic fibrosis bronchiectasis. *Ann Thorac Med.* 2009;4:21-4. [\[CrossRef\]](#)
9. Valletta EA, Pregarz M, Bergamo-Andreis IA, Boner AL. Tracheoesophageal compression due to congenital vascular anomalies (vascular rings). *Pediatr Pulmonol.* 1997;24:93-105. [\[CrossRef\]](#)
10. Van Aalderen WMC, Hoekstra MO, Hess J, Gerritsen J, Knol K. Respiratory infections and vascular rings. *Acta Paediatr Scand.* 1990;79:477-80. [\[CrossRef\]](#)
11. Turner A, Gavel G, Coutts J. Vascular rings--presentation, investigation and outcome. *Eur J Pediatr.* 2005;164:266-70. [\[CrossRef\]](#)
12. Sitzman TJ, Mell MW, Acher CW. Adult-onset dysphagia lusoria from an uncommon vascular ring: a case report and review of the literature. *Vasc Endovascular Surg.* 2009;43:100-2. [\[CrossRef\]](#)
13. Bahçeci S, Karaman S, Nacaroğlu HT, Yazıcı S, Girit S, Ünsal-Karkiner Ş, Can D. Changing epidemiology of non-cystic fibrosis bronchiectasis. *Turk J Pediatr.* 2016;58:19-26. [\[CrossRef\]](#)
14. Humphrey C, Duncan K, Fletcher S. Decade of experience with vascular rings at a single institution. *Pediatrics.* 2006;117:e903. [\[CrossRef\]](#)